

Tres dècades educant en valencià

La Nostra Escola Comarcal acaba de fer trenta anys al capdavant de la renovació pedagògica i de l'ensenyament en valencià. Durant aquesta setmana han organitzat tot un seguit d'activitats que serviran per celebrar la consolidació d'un projecte que va començar com un repte i que s'ha convertit en un exemple en matèria de cooperativisme i d'educació.

La tardor de 1973, enmig d'una situació política convulsa pels darrers anys del franquisme, un grup de pares i mares de la comarca valenciana de l'Horta Sud es van decidir a crear un centre educatiu on l'ensenyament en valencià i la innovació educativa foren els eixos principals. En aquest context, i tenint en compte l'ambient d'hostilitat que patien els sectors partidaris d'un ensenyament progressista, el naixement de La Nostra Escola Comarcal va servir per confirmar que les reivindicacions de molts mestres referents a l'ús del valencià com a eina benèfica per al desenvolupament dels alumnes no solament eren possibles, sinó que també comptaven amb el suport d'una part de la societat valenciana.

Des d'aleshores, i durant aquests trenta anys, La Comarcal —com se la coneix avui dia— ha anat creixent en el seu projecte educatiu i ha ampliat la participació en la cooperativa als docents i personal d'administració i serveis del centre. D'aquesta manera, l'escola no solament s'ha implicat més en els principis del cooperativisme, sinó que també ha apostat per un aprenentatge col·lectiu i amb la participació de tots.

Tot aquest compromís amb la llengua i amb la vertebració social i cultural de la comarca li ha valgut nombrosos premis. Els darrers, els de l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Horta Sud, en reconeixement a la seua trajectòria d'ensenyament en valencià i d'innovació educativa, i el de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana. Anteriorment, ha rebut el premi Baldiri i Reixach i el de Gestió i Innovació Educativa de la Caixa Popular. Un balanç extraordinari per a una escola que ja tenia des de bon co-

mençament un objectiu ben clar: ser una escola en valencià, popular, democràtica, solidària i arrelada a l'entorn.

I trenta primaveres. Els mateixos anys que compleix La Comarcal, els compleixen també les festes de la primavera, un seguit de jornades lúdiques que, cada any des de la creació del centre, han servit per a reunir alumnes, pares i professors en una diada d'oci comú. Enguany, la festa de la primavera es convertirà en l'acte central de les celebracions dels trenta anys del centre i, aprofitant un altre aniversari, es dedicarà als Jocs Olímpics amb motiu del seu centenari.

Amb l'objectiu d'acostar l'alumnat i les famílies al món dels esports olímpics, s'han organitzat exposicions, tallers, competicions esportives, a banda de concerts i espectacles de teatre. El record dels olímpics, però, no deixarà de banda un homenatge especial a l'esport valencià per excel·lència, la pilota valenciana. "Un joc que —diuen els organitzadors—, tot i no ser olímpic, és el nostre esport autòcton." "Independentment de les activitats —assegura Imma López, directora de La Comarcal des de fa vuit anys i professora del centre dels darrers dotze—, la participació és la que ens interessa. La dels alumnes, però també la de les famílies, que sempre ha estat un element diferenciador de l'escola."

La implicació dels pares i mares, de fet, ja va ser l'autèntic motor de la creació del centre, ara fa trenta anys. La primera Escola Comarcal va començar en una vil·la de Catarroja (mentre es construïa el centre actual), gestionada per una cooperativa de pares i mares i amb poc més d'una dotzena d'alumnes. "Érem un grup de persones interessades en la pe-

Dalt, una imatge de la festa de la primavera de l'any passat. A sota xarrada de celebració dels trenta anys de La Comarcal, a càrrec de Jaume Funes, professor de la Universitat Ramon Llull.

FRATS I CAMPS

dagogia, en els mètodes actius, en una educació ambientada en un entorn natural, en la formació de xiquets crítics. I en valencià, és clar”, explica Rosa Raga, una de les mares fundadores de La Nostra Escola Comarcal. “En aquells moments, la nostra idea d’escola participativa i progressista no es corresponia precisament amb el model dels centres públics de l’època.”

A pesar del delicat moment polític, aquell primer nucli de gent va aconseguir fixar les bases del model actual. “En aquest sentit, el fet d’estar enmig de l’horta valenciana, ens va estalviar molts problemes”, recorda Rosa Raga. “Ens mantenia lluny del control polític dels ajuntaments de la comarca.” La manca d’una normativa legal, però, sí que es va

**Fer del centre
una escola
democràtica,
popular, solidària,
participativa i en
valencià ha estat
el repte de
La Nostra
Escola Comarcal**

presentar com un problema real. “Faltaven encara deu anys per a l’aprovació de la llei d’ús i ensenyament del valencià i no teníem cap tipus de material pedagògic. Els mestres, cal reconèixer-ho, van fer una tasca excepcional.” “La il·lusió de crear un projecte educatiu diferent –precisa Imma López– va fer que moltes coses isqueren avant.”

D’aquells inicis, ha quedat la participació activa dels pares en l’educació dels fills i una voluntat de renovació constant. “La LOGSE, els idiomes, les normatives europees, les noves tecnologies... Al llarg d’aquests trenta anys ens hem hagut d’adaptar a tots els canvis i exigències”, assenyala la directora. “Ara mateix –afegeix–, amb l’objectiu de continuar amb la nostra tasca diària, hem implantat el Model Europeu d’Excel·lència Educativa i hem entrat a formar part de l’IVAQE (Institut Valencià d’Avaluació i Qualitat Educativa), i estem en procés d’implantació d’un sistema de gestió i qualitat mediambiental.” Paral·lelament, La Comarcal participa en un programa d’educació bilingüe enriquit que permet que des dels quatre anys els alumnes tinguen contacte amb l’anglès.

Amb aquesta oferta, La Comarcal, que actualment té 314 alumnes i 40 professors, ha consolidat àmpliament el seu projecte i fins i tot ha aconseguit que cada vegada més famílies castellanoparlants porten els seus fills perquè aprenquen i estudien en valencià. Encara queda, però, molt de camí per recórrer. “Hem de continuar fent inversions –assenyala Imma López– per millorar les instal·lacions que ja tenim, i més avui dia, que estem constantment sotmesos a tota mena de canvis, tant educativament com tecnològicament.” Per una altra banda, el centre es podria plantejar en un futur la incorporació dels estudis de batxillerat, sense oblidar que, a llarg termini, potser haurà d’assumir una ampliació per solucionar els problemes de les llistes d’espera. “De moment, però –conclou la directora–, el més important per a nosaltres és continuar donant resposta a tots els reptes que es va plantejar l’escola el primer dia.”

Rosanna Melià